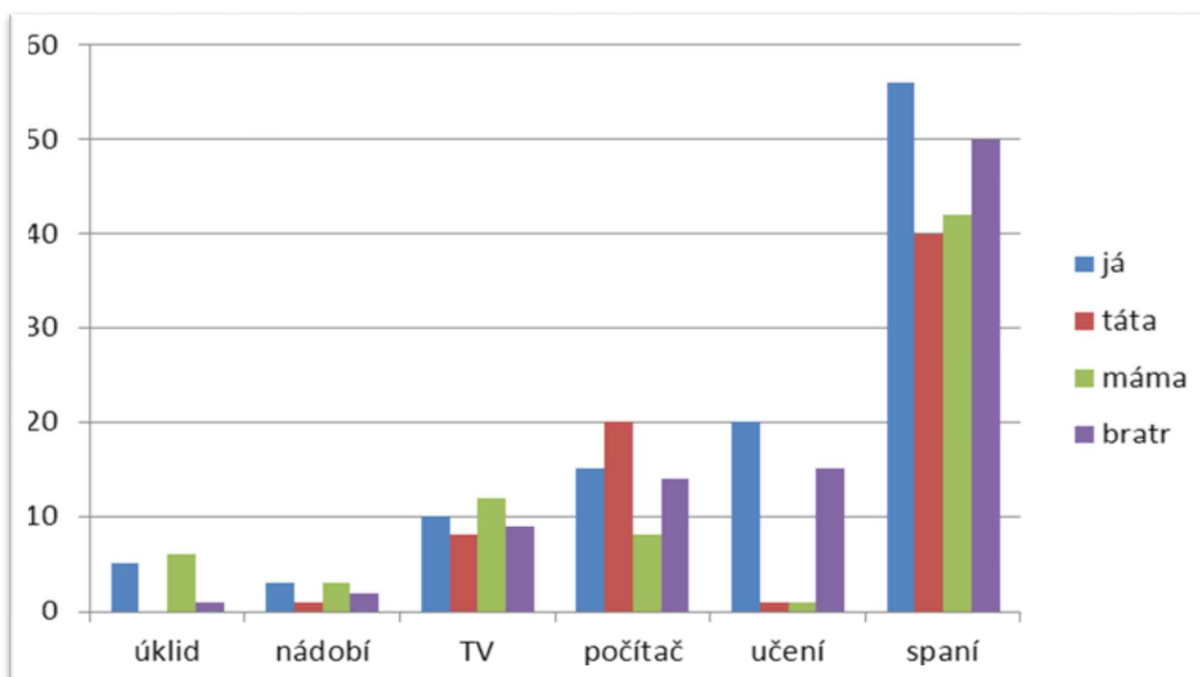
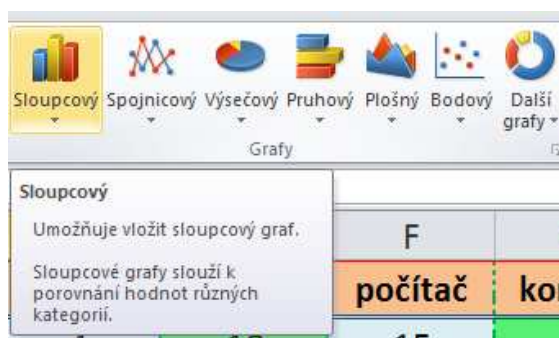

Tabulkový editor MS Excel II

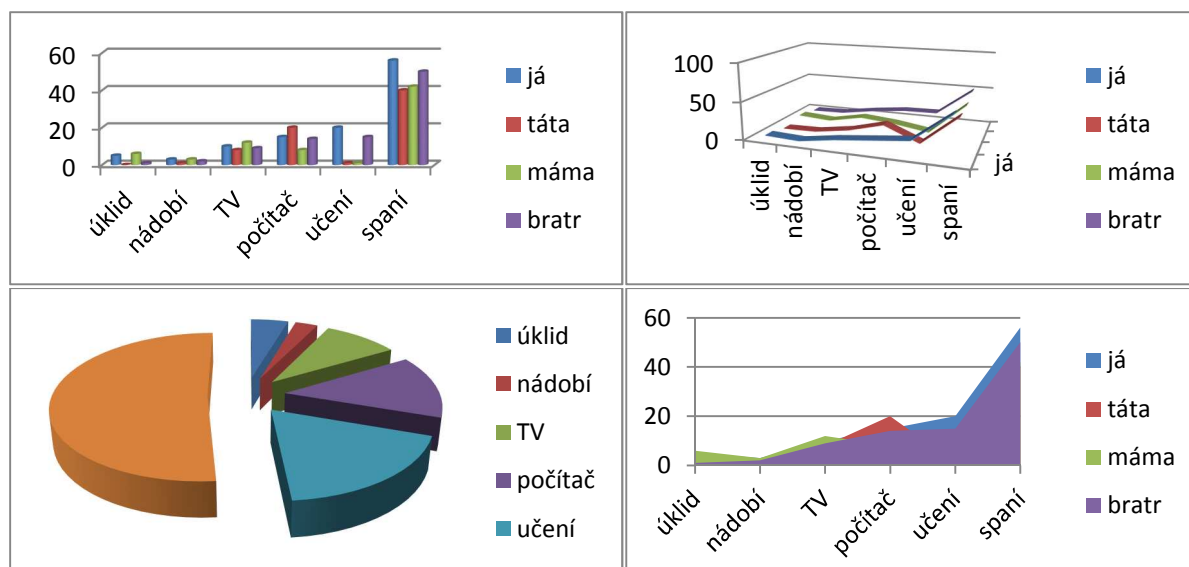
Graf

Graf se vkládá se pomocí nabídky **Vložení** a poté volbou příslušného typu grafu.

Označíme celou základní tabulku, a to i s názvy sloupců a řádků, ale bez součtů a průměrů, a použijeme příkaz **Vložení – Sloupcový – Dvojměrný sloupcový**. Zobrazí se okno s návrhem grafu.

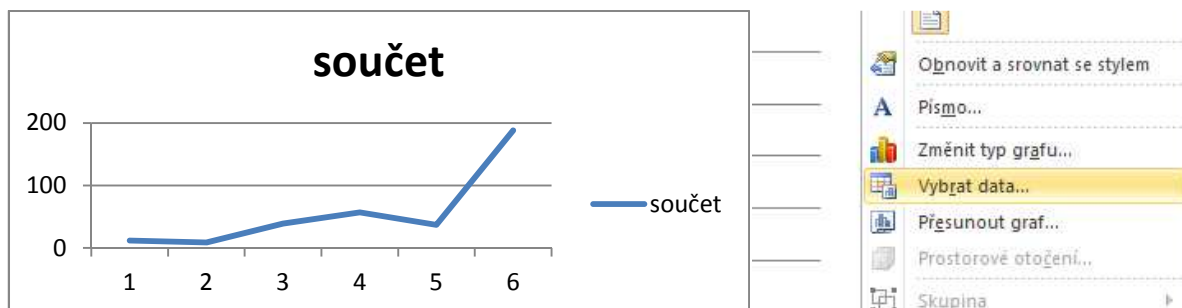

Pravděpodobně to ale nebude přesně to, co bychom očekávali. Kromě toho, že si samozřejmě můžeme zvolit jiné provedení sloupcového grafu (válcové, kuželové, jehlanové atp.), můžeme také zvolit jiný typ grafu (spojnicový, výšečový, pruhový plošný atp.) nebo upravit vstupní data tak, aby nám výsledek lépe vyhovoval.

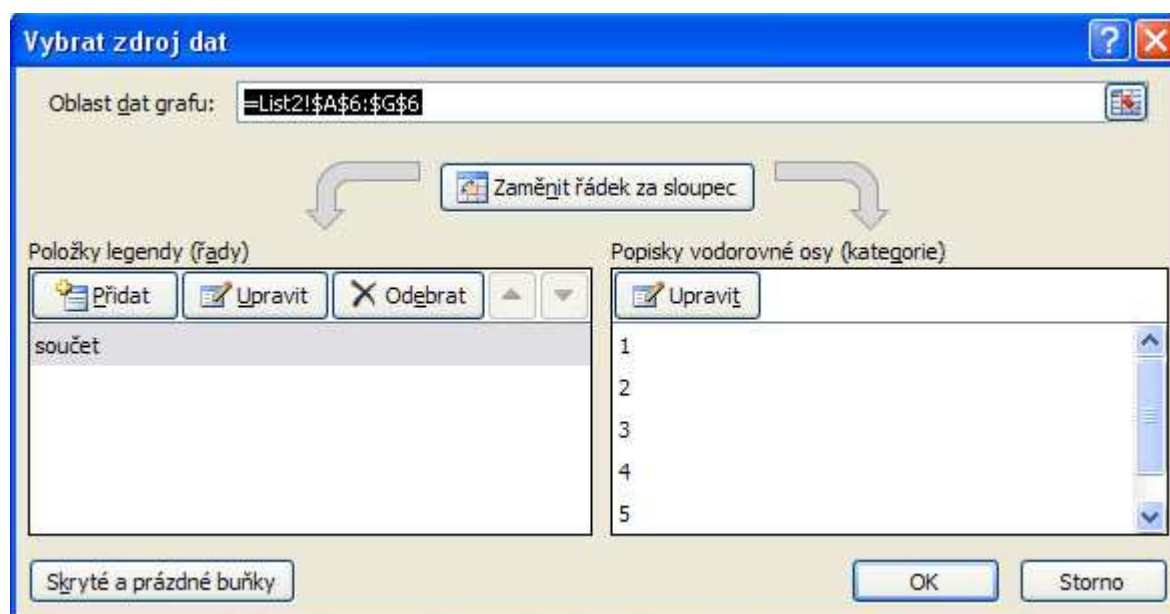

Chtěli bychom např. vidět ne všechny činnosti a všechny členy rodiny, ale jen graf vyjadřující, jak si kdo stojí v celkových součtech činností za týden.

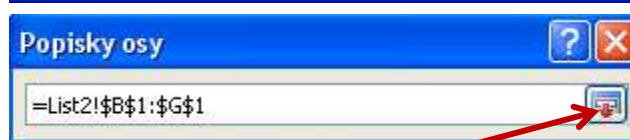
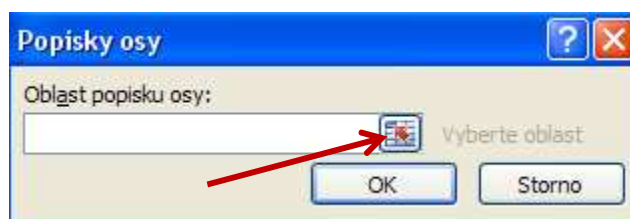
V tom případě vymažeme nebo přesuneme bokem již vzniklý graf a v tabulce označíme do bloku celý řádek součet i s jeho popiskou. Potom přes nabídku **Vložení – Spojnicový – Dvojměrný spojnícový** vytvoříme graf. Výsledek asi nebude úplně uspokojivý.

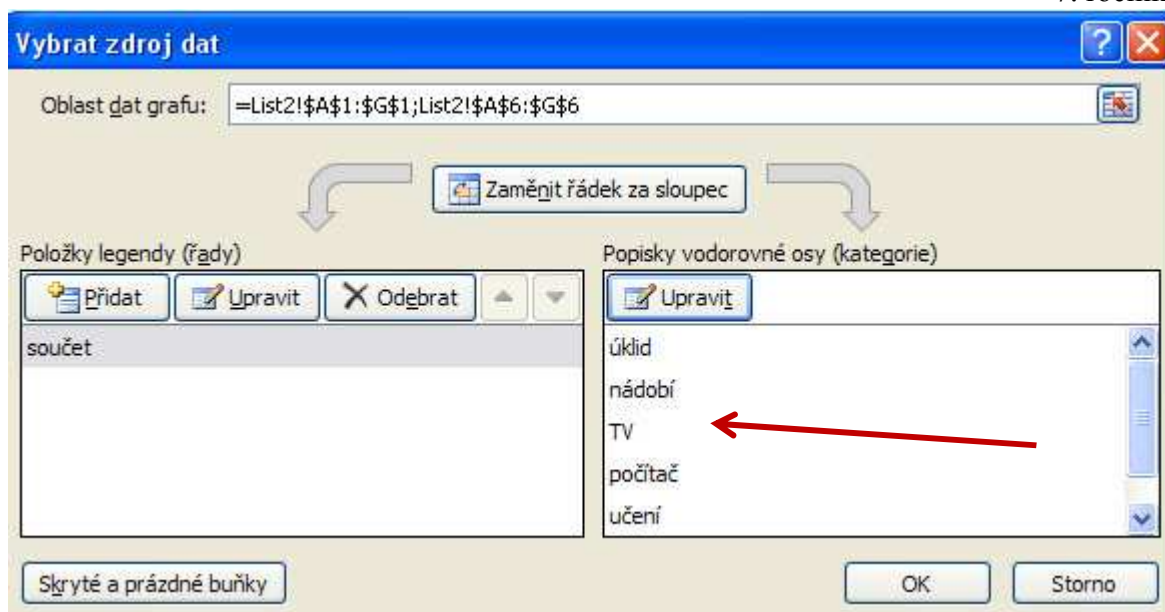

Potřebujeme do vodorovné osy dosadit názvy činností. Počítač neměl data a proto tam prozatím dosadil čísla. Pravým tlačítkem myši klikneme do oblasti grafu a zvolíme možnost **Vybrat data**.

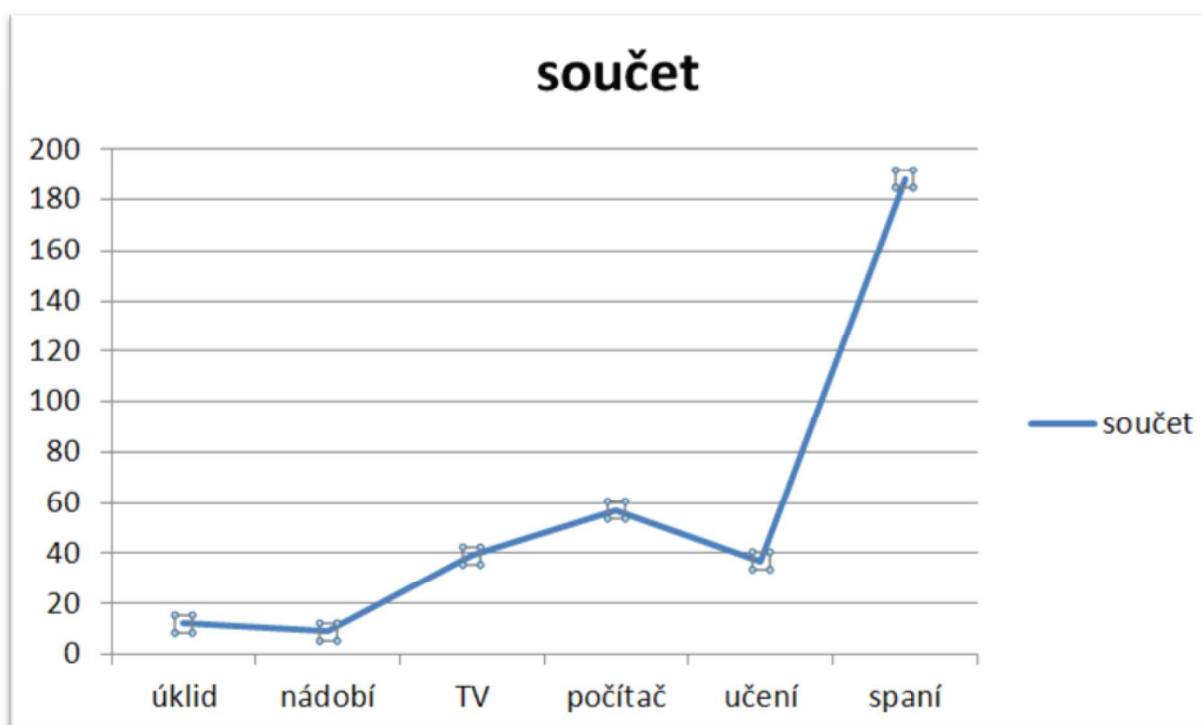

V dalším dialogu se potom zaměříme na **Popisky vodorovné osy** a tlačítkem **Upravit** přejdeme k dalšímu oknu. V tom se nás program ptá, jakou oblast chceme jako popisky vodorovné osy. První možností je do pole zapsat souřadnice oblasti, kterou chceme jako popisky použít. Druhou možností je kliknout na ikonku vpravo vedle prázdného pole. Tím se jakoby vrátíme zpět do tabulky, kde myši označíme všechny buňky prvního řádku, ve kterých jsou jednotlivé činnosti. Hodnoty, které jsme označili se „zapiší“ do volného pole. Potom stačí kliknout zpět na ikonku vpravo a potom **OK** a vrátit se do dialogu nastavení grafu. Že je vše správně, poznáme podle sloupce, kde dříve byla čísla (teď jsou tam vypsány činnosti).

Po stisku **OK** by graf měl vypadat nějak takto:

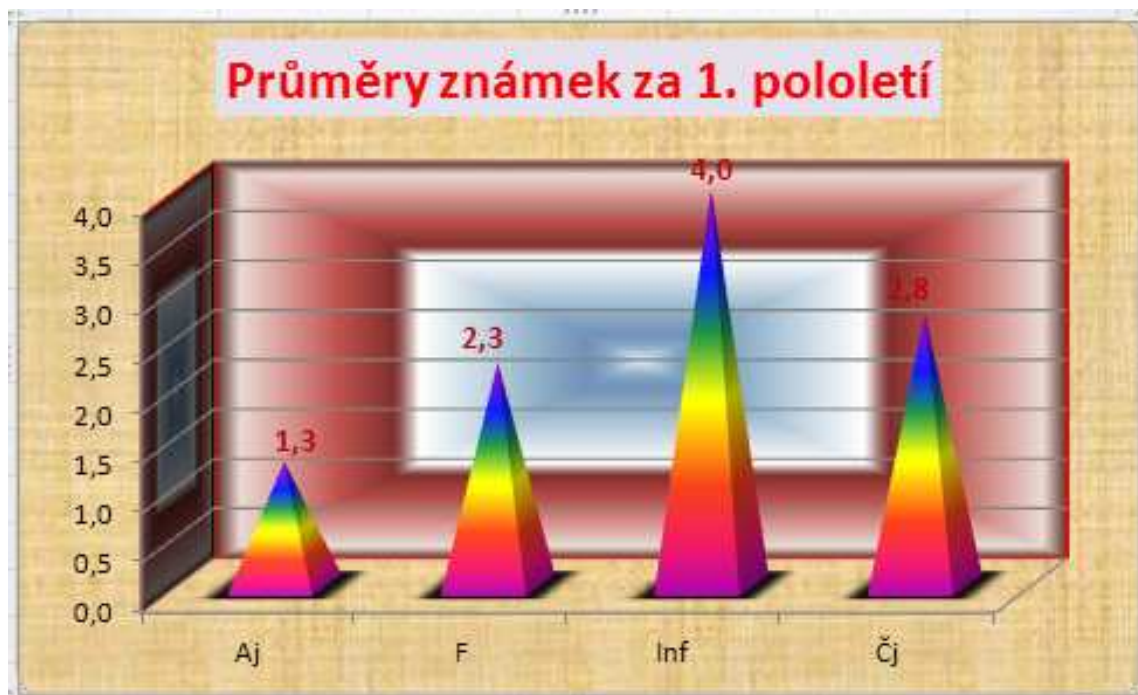

Kliknutím levým tlačítkem můžeme označit a upravit nebo odstranit údaje, které se nám nelíbí (smažeme bezvýznamnou položku modré čáry s popiskou součet a název grafu upravíme). Pokud nejsme spokojeni s dalšími podrobnostmi grafu, můžeme je upravit kliknutím pravého tlačítka myši. Lze takto upravit vlastnosti čáry grafu, písma, můžeme zviditelnit hodnoty jednotlivých činností přímo v grafu. Je také možné změnit vlastnosti pozadí grafu atd. Výsledek může vypadat třeba takto:

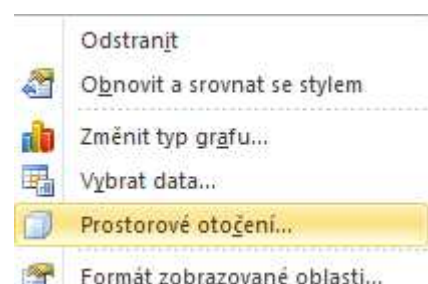
Nebo třeba takto:

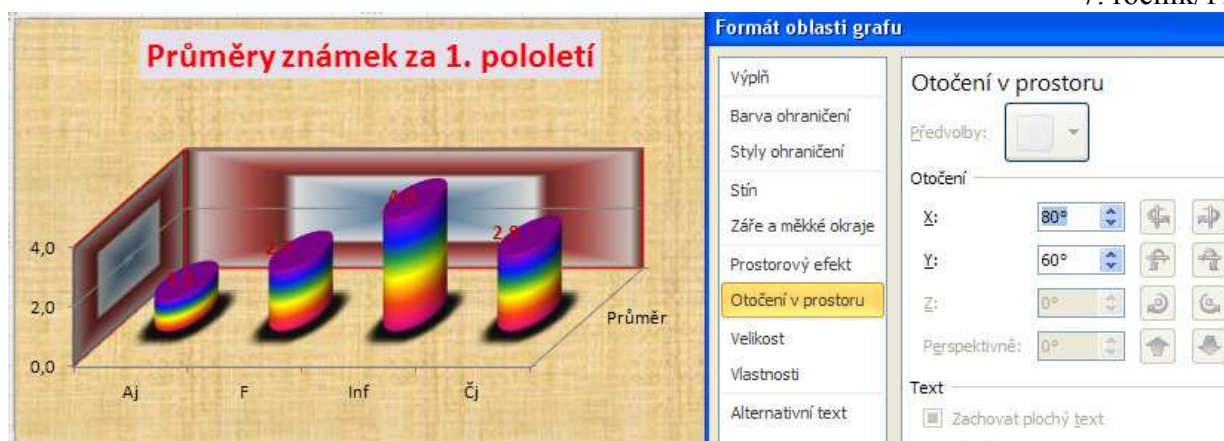

Další úpravy grafu

Prostorové natáčení grafu

Prostorové grafy můžeme označit a pomocí pravého tlačítka a volby **Prostorové otočení**. V dalším dialogu potom nastavíme všechny potřebné parametry.

*Poznámka: Graf smažeme podobně jako jakýkoliv jiný objekt. Označíme jej a stiskneme klávesu **Delete**. Pozor, je třeba mít označený graf jako celek, ne pouze část.*

Velikost a formát textů

Změnit velikost a formát textu je jednoduché - klepnutím levým tlačítkem myši se označí text, který lze potom formátovat pomocí základní nabídky pro písmo v panelu **Domů**.

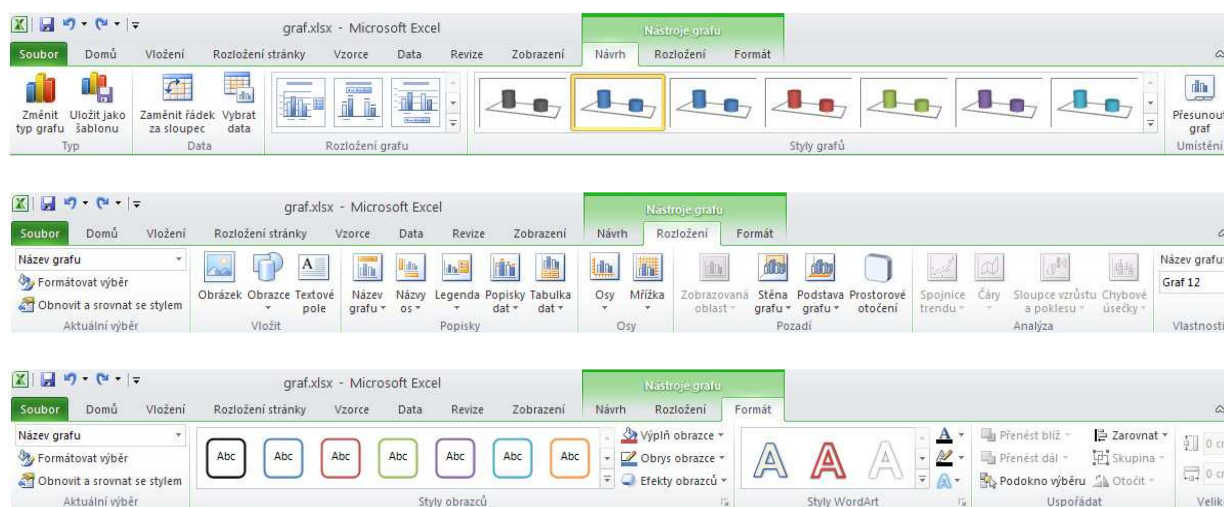
Barvy a textury

Také barevné změny vytváříme tak, že dvojitě klepneme na objekt, který chceme změnit. Dvojitým klepnutím na sloupce můžete změnit barvu sloupců, u stěn a podstavy je to stejné.

Poznámka: Když klepneme někde mimo vlastní graf a pak na sloupce, označují se všechny sloupce jednoho druhu najednou. Dalším klepnutím už se označují po jednom.

Panel nástrojů graf

Po vložení grafu se zobrazí panel nástrojů **Nástroje grafu**. Ten při úpravách našeho výtvaru můžeme využít také.

Kopírování

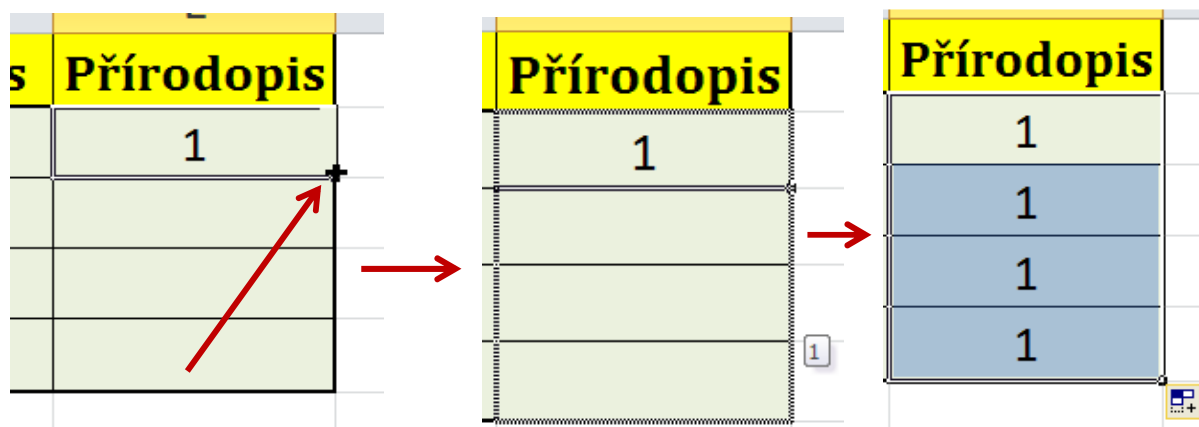
Je třeba říci, že kopírovat můžeme úplně stejně jako jindy, pomocí **Ctrl+C** a **Ctrl+V**. Označme buňky, zkopírujme do schránky, pak klepněme do jiné buňky a vložíme obsah schránky.

Kopírovat můžeme taky přetahováním. Při psaní následující tabulky je například ve sloupci Přírodopis pořád stejná hodnota. Nakopírovat tuto buňku můžeme klasicky, anebo využít jiný postup.

Matematika	Fyzika	Dějepis	Přírodopis
1	2	1	1
2	3	2	1
1	5	4	1
1	1	2,5	1

Poznámka: Kopírování v jednom sloupci je nejrychlejší přetažením za pravý dolní roh horní buňky.

Napišme do prvního řádku číslo 1. Potom buňku označte - klepněte jinam a pak znovu do buňky. Najed'te myší do pravého dolního rohu, až se kurzor změní na malý tmavý křížek. Stiskněte tlačítko myši a táhněte směrem dolů. Do každého okna se vloží stejné číslo.

Totéž platí i pro poslední řádek. Označme ho jako Průměr a do řádku vložíme vzorec první buňky vložíme vzorec **Průměr**. Pak stejným způsobem rozkopírujme obsah této buňky i do zbytku řádku. Buňky se nevyplní stejným číslem, protože rozkopírovaný vzorec se uzpůsobil novým hodnotám.

Rozvíjení řady

Zadejme do jednoho řádku číslo 1. (i s tou tečkou). Pak buňku znovu označme a křížkem v dolním rohu ji rozkopírujme i do dalších řádků. Tentokrát se buňky nevyplní stejnými čísly, ale číselnou řadou. V každé buňce je tak číslo o hodnotu jedna větší než v předchozí buňce.

Tímto způsobem je vynikající vyrábět například číslovaný seznam. Logické pokračování řady funguje přednastavené například u řady „pondělí, úterý atd.“ nebo „Leden, Únor atd.“

Poznámka: Pokud nechceme pokračování řady, ale pouze kopírování, použijme stejný postup, ale místo levého tlačítka stiskněte při tažení dolů pravé tlačítko myši. Ke konci přetažení se zobrazí seznam s nabídkou, ve které můžeme vybrat obyčejné kopírování.

G	G
1.	Leden
2	Únor
3	Březen
4	Duben
5	Květen
6	Červen

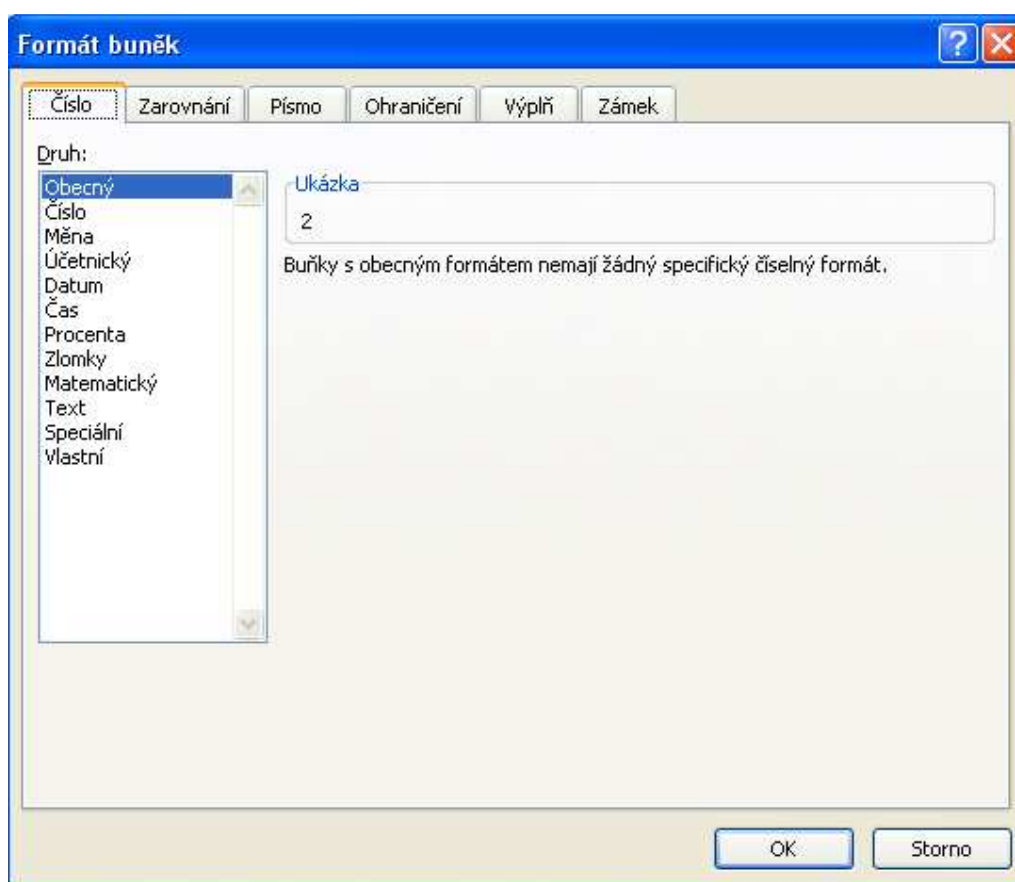
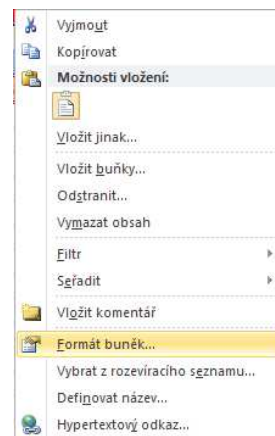
Formát buňky

Pro každou buňku můžeme změnit ještě některá další nastavení. Vždy platí, že buňku nebo skupinu buněk označíme a použijeme pravé tlačítko myši a příkaz **Formát buněk**.

Číslo

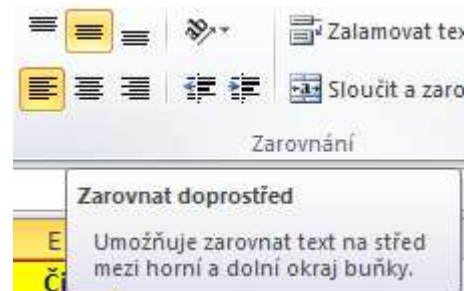
Zkusme do buňky napsat „29.05.12“ a stiskněte klávesu Enter. Změnil se text? Pravděpodobně ano. Program sám poznal, že půjde s největší pravděpodobností o datum, přiřadil buňce tento formát a změnil text tak, aby vypadal jako datum.

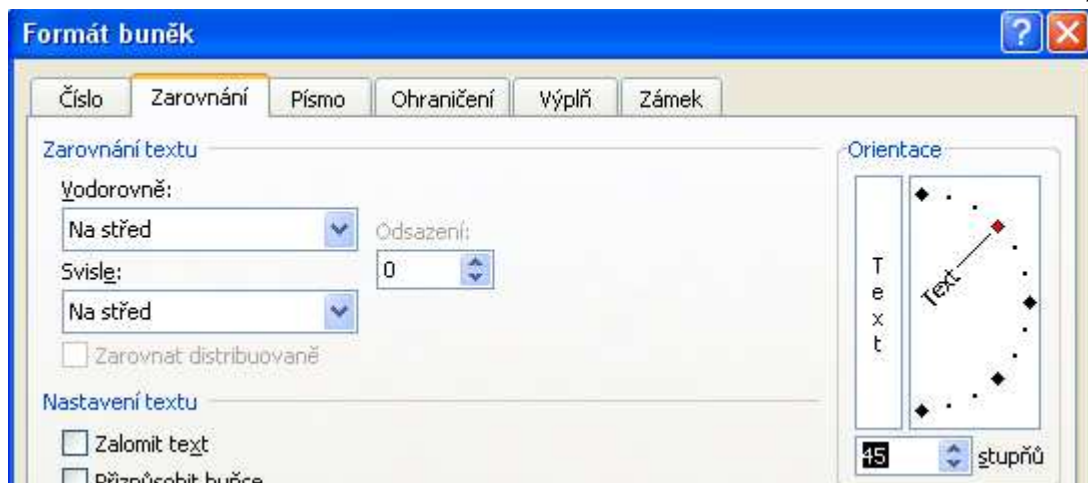
Zkrátka každá buňka může mít nějaký vnitřní formát. Na kartě s názvem Číslo se můžeme na formáty podívat, případně buňce nějaký formát přiřadit. Anebo - pokud program změnil formát na nějaký nechtěný - ho tu změnit zpátky na obecný.

Zarovnávání

Pokud budeme dělat tabulku, ve které občas budeme mít i širší buňky, můžeme zarovnat text na střed nejen vodorovně, ale i svisle. Může nám k tomu posloužit ikonka v hlavním panelu na kartě **Domů**.

Výsledkem tohoto nastavení může být např. takto zarovnaná tabulka:

Poznámka: Pokud napíšeme do buňky text, a po potvrzení se v ní objeví něco jiného, pravděpodobně je to tím, že buňce je přiřazen jiný formát, než s jakým počítáte vy. Změňte ho na obecný.

	Matematika	Fyzika	Dějepis	Přírodopis
1	2,5	1	1	
2	3	2	1	
1	5	4	1	
1	1	2,5	1	
	1,3	2,9	2,4	1,0

Ohraničení

Na této kartě máme další možnosti nastavení čar kolem buněk. Tečkované, čerchované, žádné čáry - to všechno se nastavuje tady.

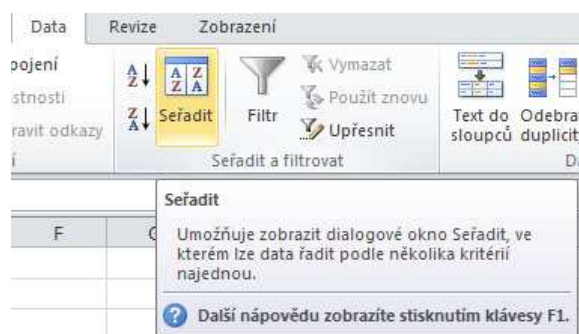
Řazení

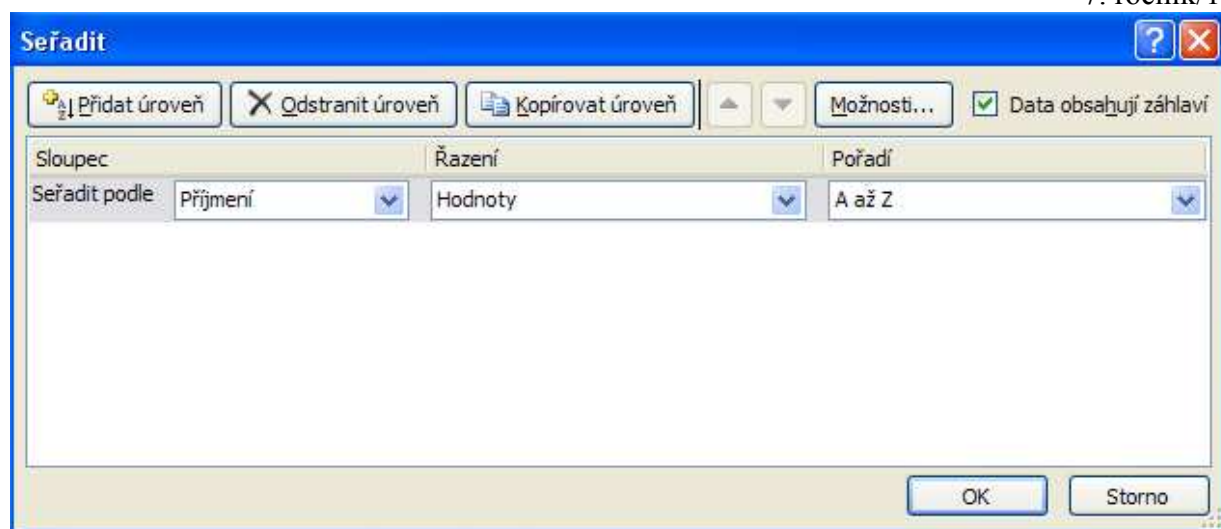
Další možnosti při zpracování údajů nabízejí příkazy pro řazení dat.

Pořadí	Jméno	Příjmení	Pořadí	Jméno	Příjmení	Pořadí	Jméno	Příjmení
1.	Adéla	Kuncová	1.	Adéla	Kuncová	1.	Xaver	Anderle
2.	Waldemar	Hobršt	2.	Hynocenc	Vopička	2.	Waldemar	Hobršt
3.	Kukulín	Novák	3.	Kukulín	Novák	3.	Adéla	Kuncová
4.	Hynocenc	Vopička	4.	Waldemar	Hobršt	4.	Kukulín	Novák
5.	Xaver	Anderle	5.	Xaver	Anderle	5.	Hynocenc	Vopička

Předchozí tři tabulky obsahují pořad stejné údaje. V první tak, jak byly pravděpodobně napsány autorem, druhá tabulka je seřazena podle jména a poslední podle příjmení. Jak při řazení dat postupovat?

Vytvořme první tabulku. Čísla v prvním sloupci nemusíme vypisovat ručně - použijme rozvíjení řady. Pak označme druhý a třetí sloupec. Poté klepněme v panelu nabídek na kartu **Data** a potom na ikonu **Seřadit**. V dalším dialogu provedeme žádaná nastavení. Jména v tabulce se seřadí abecedně podle námi vybraného sloupce a v námi zadaném směru.

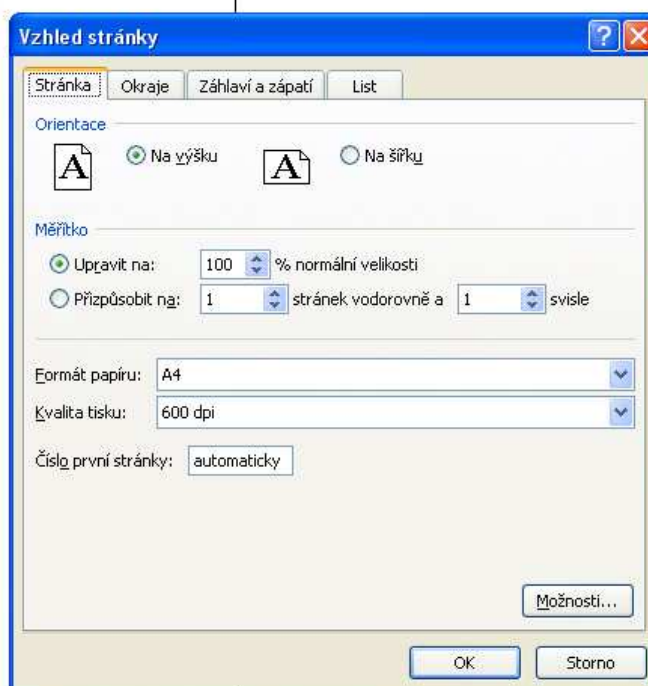
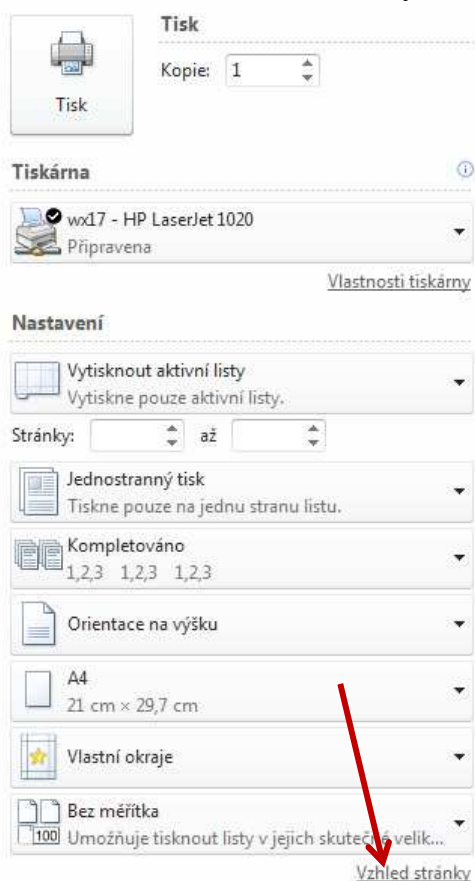

Poznámka: Kdybychom označili i první sloupec, zůstávala by čísla přiřazena ke jménům. Adéla Kuncová by tak měla vždy jedničku, bez ohledu na to, že by byla po seřazení podle příjmení na třetím místě.

Tisk

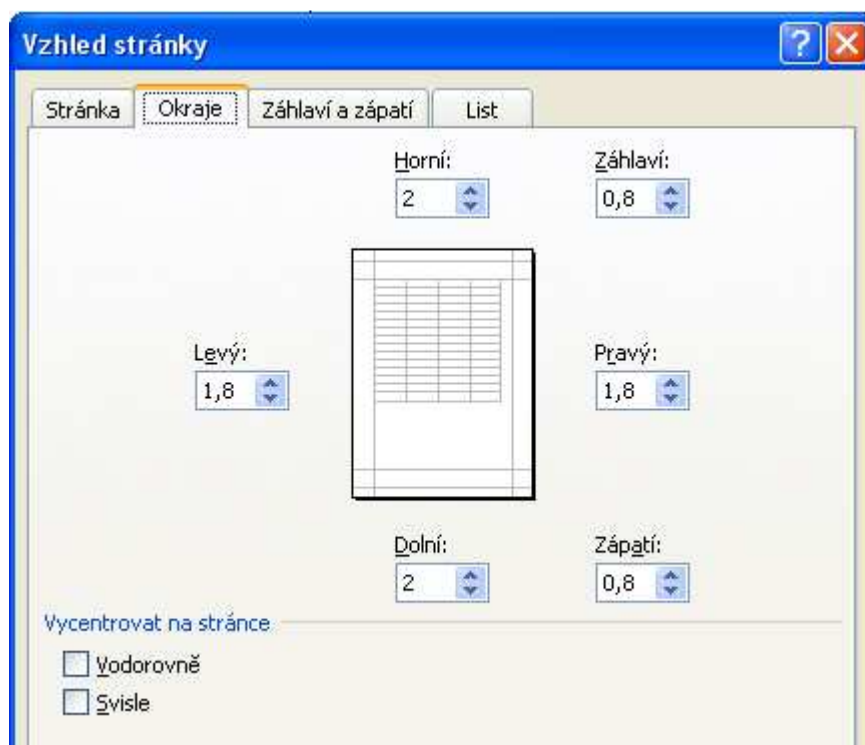
Příkazem **Soubor - Tisk** se můžeme tabulku vytisknout. Než začneme tisknout, zkontrolujeme nastavení tisku. Další nastavení před tiskem umožňuje příkaz **Vzhled stránky**. Dialogové okno obsahuje další karty, jako je nastavení **stránky, okrajů, záhlaví a zápatí a listu**.

Poněkud zajímavější je druhá karta. Zde je možné změnit okraje, ale taky vycentrovat tabulku na stránce - zvláště vodorovné vycentrování je dost užitečné.

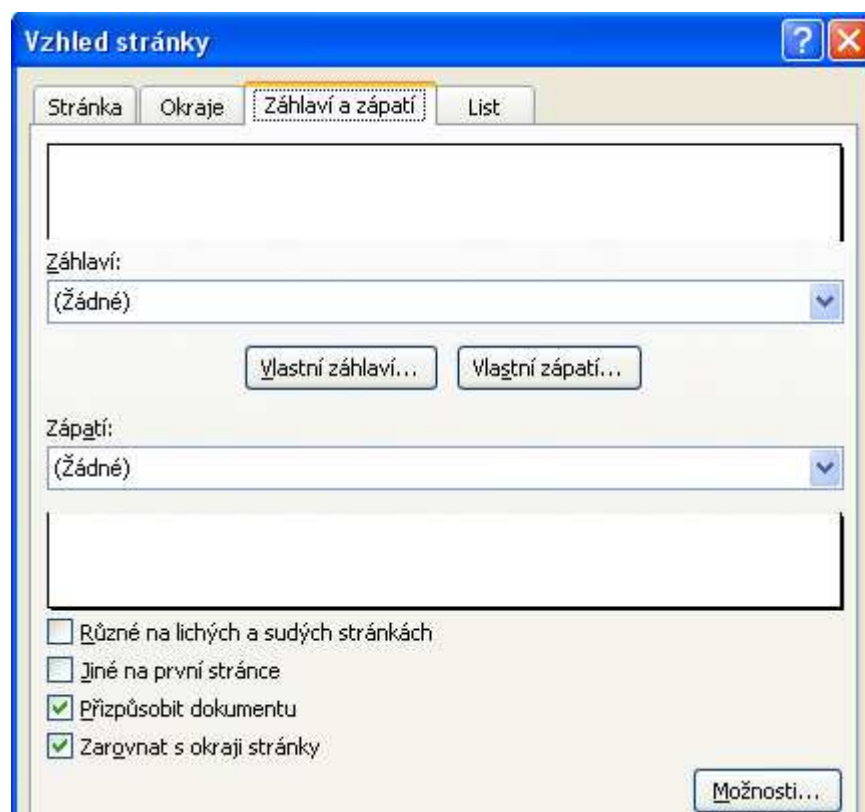

Pořadí	Jméno	Příjmení
1	Xaver	Andriele
2	Waldemar	Hobřík
3	Adéla	Kuncová
4	Kukulín	Novák
5	Hynocenc	Vopálka

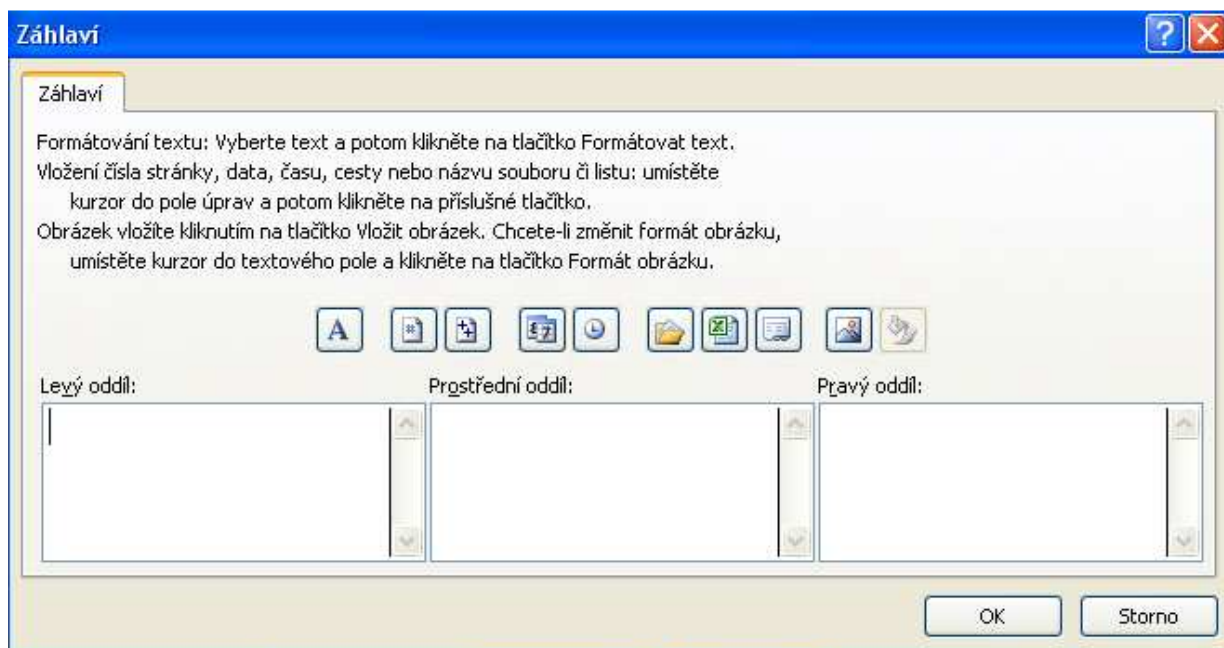
Druhá karta **Okraje** nabízí změnu okrajů, ale taky vycentrování tabulky na stránce - zvláště vodorovné vycentrování je dost užitečné.

Třetí karta je asi nejzajímavější. Umožňuje přidávat k tabulce doplňkové údaje. **Záhlaví** je místo v horní části, **Zápatí** je dole.

Tlačítkem **Vlastní záhlaví**, případně **Vlastní zápatí** se dostaneme do dalšího okna. V něm si přizpůsobíme text skutečně podle své vůle.

Pozorně prostudujte předchozí text a zkuste zodpovědět otázky k pochopení a zopakování učiva:

1. *Jak se do tabulky vkládá graf?*
2. *Jaké typy grafu jsou k dispozici?*
3. *Co všechno lze na grafu formátovat?*
4. *K jakým účelům asi bude graf sloužit?*
5. *Jak lze graf prostorově natáčet?*
6. *Jak lze v tabulkovém editoru kopírovat, rozvíjet řadu. V jakých situacích tyto techniky použijeme?*
7. *Co je formát buněk? Jaké možnosti nabízí?*
8. *Jak lze data v tabulce řadit, Podle jakých kritérií?*
9. *Jak vytisknout tabulku? Na co si dát pozor?*
10. *Lze nějakým způsobem zadávat dokumentům s tabulkami vlastní záhlaví a zápatí?*